

ANLATIM TEKNİKLERİ

1- Aşağıda verilen metinlerin anlatım biçimlerini karşılıklarına yazınız.

Onu tanıdığımda otuzunun başlarındaydı. Sakalsız yüzünü hayal bile edemezsiniz. Sakal yüzünün öylesine ayrılmaz bir parçası olmuştu ki alına dökülen uzun, kıvrıkcık saçları, kişilik sahibi uzun burnu, hüznü gözleri gür sakalının çevrelediği yüzüyle uyumlu bir görünüm yaratıyordu.

Sofraya hep birlikte otururduk. Tahtadan, yuvarlak bir yer sofrasına, ayaklarımızı altımıza alıp yan oturarak yaklaşırdık. Sofra örtüsünü dizlerimizin üzerine çekerdik. Babam bağdaş kurarak baş köşede otururdu. Beni sağına, kız kardeşimi de soluna alırdı. Karşısında annem otururdu.

Doğrudur, şairin diline karışılmaz! Ne var ki, dil bir toplumun içinde yaşayan insanların anlaşma ihtiyacından doğmuştur. Böyle bir görevi olan dili, -yazılan şiir de olsa- anlaşılacak için kullanmak doğru olmaz. Çünkü şiiri yaşamak, okuyucuyla şiirin kaynaşmasıdır. Bu bakımdan, şairin yazdığı yalnız kendisinin değil, bir o kadar da okuyucundur.

Uyandığımda kentin neresinden geçtiğimi anlayamamıştım. Ama bir pazaryerindeydik. Çiçekçi dükkânını süpüren bir kız gördüm. Sokağı suluyordu. Ortalıkta menekşe kokusu vardı. Otobüs kenara park etti ve içeriden uzun, siyah bıyıklı dükkân sahibi bizi içtenlikle karşıladı ve hafif solmuş mor menekşelerinden bir demet gösterdi.

İnsanın en önemli buluşu yazıdır. Çünkü söz geçici, yazı kalıcıdır. İnsanlar yazı sayesinde dün ile bugün arasında köprü kurar; her türlü gelişmeleri, duyguları ve düşünceleri yazıyla ölümsüzleştirir. Bizler de bu yazılı metinleri okuyarak, olaylardan, deneyimlerden, gelişmelerden düşüncelerden bilgileniriz.

Gökyüzünün insanlara sunduğu sürprizlerden birisi olan meteor yağmurları, yılın belirli mevsimlerinde yaşanıyor. Dünya'nın yörüngesinin kuyruklu yıldız yörüngeleri ile kesiştiği hâllerde, kuyruklu yıldız atmosfere hızla girmeye başlıyor. Bu sırada gök taşları, yanan parçalar halinde atmosferde ışıklı yollar bırakıyor. Halk arasında "yıldız yağmuru" adı verilen bu görüntülere yaz aylarında rastlanıyor.

Günümüzde çıkan kitapları bir düşünün. Bir yıl içerisinde çıkan kitap sayısı üç yüzün üzerinde. Bu kitapların hepsini okumaya çalışsak bile her gün bir kitap okumak zorundayız. Peki bu kadar kitabın çıkması edebiyatımızı olumsuz etkilemiyor mu? Bence kesinlikle hayır! Çoğunluğun olduğu yerde rekabet olur ve en güzel eserler verilmeye çalışılır.

ANLATIM TEKNİKLERİ

Minibüsle sabahleyin yola çıktık. Yeşilin, açığından koyusuna değin bütün tonlarıyla bezenmiş ağaçların süslediği yamaçlardan, tepelerden geçtik. Sırı şırlı akan derecikleri aşağı aşağı sonunda yeryüzü cennetine vardık. Çevresini irili ufaklı ağaçların kuşattığı mavi, duru, büyük gölü seyre dalan bir yamaçta durduk. Kameramızı çıkarıp bu manzarayı görüntüledik.

Deneme yazarlığı ciddi bir iştir, geniş bir bilgi, titiz bir hazırlık gerektirir. Deneme yazarı yazılarını ancak geniş bir kültür ve iyi bir hazırlıkla sürdürebilir. Şundan bundan yapılan alıntılarla, bir noktadan sonra tükenecek bilgilerle deneme yazılamaz. Yazılsa bile sürdürülemez. Taşıma suyla değirmen dönmez çünkü.

Bineceği at, yelesi ve kuyruğu siyah, sağ ön bacağında beyaz bir leke olan, güneşte kısa tüyleri parlayan sütlü kahve rengine, bin altınlık, heybetli bir İngiliz kısağıydı ki yürüyüşünde bile bir asalet vardı. Dört nala kalktığında bir yay gibi geriliyor, karnı yere değecek gibi oluyor, küçük kulakları arkaya yatıyordu.

İstanbul sokaklarında el ayak çekilmişti. Şans eseri önünden geçen bir arabayı çevirdi. Karanlık sokaklarda evi arayıp bulması epey zaman aldı. Sonunda yorgun bir halde eve vardı. Kapıyı her zamanki asık yüzüyle açan annesi, ifadesi hiç değişmeyen gözleriyle uzun uzun yüzüne baktı. Elinden tutup yavaşça içeri çekti.

Bizde anlam ve özelliği anlaşılmayan meselelerden biri, belki de başlıcası eleştiridir. Eleştiriye basit bir şeymiş gibi görmek hemen hepimize has bir kusurdur, içimizden biri herhangi bir konuda söz söylediğinde hemen: "Eleştiri yapıyorum!" der. Bu anlayış yanlıştır ve düzeltilmesi gerekir.

Pierre Loti, 1850-1923 yılları arasında yaşamış, Rochefort'ta doğmuş ünlü bir Fransız roman yazarıydı. Denizci bir aileden gelen Pierre çocukluğunda Latince, Yunanca ve İngilizceyi öğrenmiş ve 1865'te Deniz Akademisi'ni bitirmişti. Gerçek adı Louis Morie Julien Viaud olan yazara, 1867 yılındaki Okyanusya Seferi sırasında Taitili yerliler tarafından Pierre Loti adı verilmiştir.

Bir işin erbabı olmak hiç de sanıldığı kadar kolay değildir; hele hele şair olmak, kanaatimce en zor iştir. Öyle üç beş şiir yazmakla, birkaç kitap çıkarmakla olacak bir iş değildir şair olmak. Belli başlı özellikleri şahsiyetimizde bulundurmada, ilk başta da dil ve kelimeler üzerinde çalışma azmine sahip olmadan şair olamayız.